СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 173. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 28-го липня 1939. No. 173. Jersey City, N. J., Friday, July 28, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКА ЗРИВАЄ ДОГОВІР З ЯПОНІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Не добившись на те згоди конґресу, секретар Гол на власну руку вислав на руки японського амбасадора документ, у якому в імені Америки повідомляє його, що договір між Японією й Америкою, заключений у 1911 році й реґулюючий політичні й торговельні відносини з тими двома краями, по шістьох місяцях від нинішнього дня буде уневажнений. Таке поступовання з боку американського уряду є досить сензаційне і майже невідоме. Бо лиш одинокий раз у часі історії Америки, це є в часі французької революції, сталося щось подібне, коли то уряд понад голову конґресу виповів договір іншій державі.

В департаменті стейту заявили, що секретар Гол, не добившися з боку сенату скорої акції, рішився на власну руку це зробити, а то тому, щоб Японія не думала, що Америка дивиться потурливо на те, що тепер Японія робить у Китаю, зокрема, як вона там поводиться з американськими громадянами. Як в обличчі цього факту поступить американський конґрес, покищо не відомо. За границею цей учинок викликав велике враження. Тим учинком радіє дуже Анґлія, яка тепер набирає віри, що на Далекому Сході можна буде разом співпрацювати з Америкою, в ціли припинення японської аґресії.

ПОВЕРНУЛИСЯ З ВІДВІДИН В ЕВРОПІ.

НЮ ЙОРК. — Інжинір В. Косар, голова Українського Національного Обєднання в Канаді, і проф. А. Ґрановський, голова ОДВУ в Америці, повернулися з відвідин в Европі. Прибувши до Ню Йорку, проф. Ґрановський відвідав головну канцелярію У. Н. Союзу, в якій саме урядувала головна контроля У. Н. С., та перед зібраними урядниками дав короткий опис вражінь з цієї подорожі. Між іншим зазначив, що він переконався наочно, що націоналістичний рух є найголовнішим чинником в українських визвольних змаганнях; що національна свідомість і революційні настрої глибоко вкорінені на всіх українських землях і що в заграничній політиці чужі потуги живо цікавляться українськими справами. Згадані панове відвідали кілька держав і в деяких відбули довші конференції з амбасадорами, або з представниками урядів. Велике зацікавлення до українських справ виявляли представники французького й анґлійського уряду.

СТРАШЕННА ПОСУХА ТРЕВАЄ ДАЛІ.

НЮ ЙОРК. — Кліматичне бюро подає до відома, що цього місяця посуха побила всі дотеперішні осяги, бо цього місяця впало всього трошки більше як половина цаля дощу. Внаслідок того трава по парках висохла цілком, а спеціяльні робітники стараються підливанням урятувати дерева та корчі по нюйорських парках. Крім того далі напливають звіти про знищення ярини, овочів та збіжжя. Хмари, що перепливають понад східніми стейтами, деколи важкі, але чомусь не перемінюються у воду, а пливуть далі.

ДИСКУТУЮТЬ НАД ЗАКОНОМ ПЛАТ І ГОДИН ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Конґресовий комітет засобів під напором ріжних суспільних ґруп рішився скликати наради представників робітничих юній і бизнесів у ціли переведення певних поправок у законі найнижчих годин праці і найвищої плати.

ЛІТАК МАЛОЩО НЕ ЗАЇХАВ У ПОБЕРЕЖЖЯ З ЛЮДЬМИ.

НЮ ЙОРК. — Приватний літак, якому щось у повітрі зіпсулось і він хотів осісти на землю, щасливо виминув морське побережжя, засипане людьми, і вдарив у кілька надморських хаток, зриваючи їм дахи. Пільот Річард Декнер і його товариш вийшли щасливо з цього випадку і зазнали тільки легких ран.

ЩАСТЯ В НЕЩАСТІ.

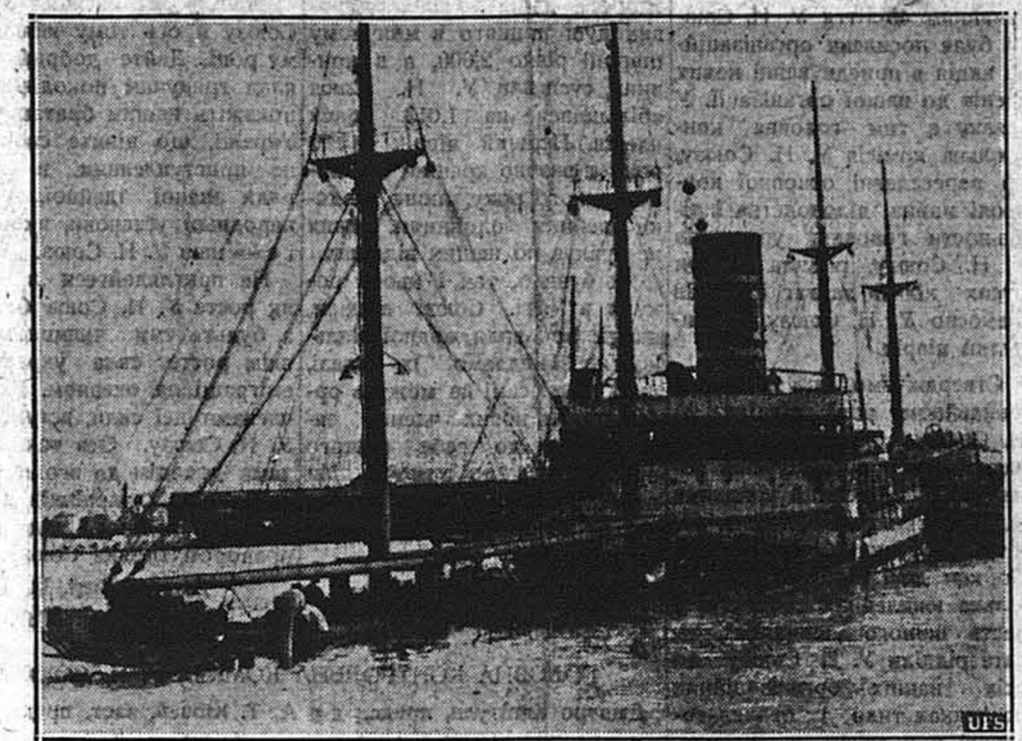
НЮ ЙОРК. — Една Бурдик, переїжджаючи залізним віядуктом, високим на сто стіп, що сполучує західню частину Манґетену з Бронксом, чомусь стратила контролю над автом і, пустивши його в бік, вирвала перегороду й разом повалилась сто стіп униз. Та якеж було здивування всіх, коли вона вилізла жива з цілковито розбитого авта й звернулася заклопотано до надходячого поліцая з запитом: „Де моя грошева торбинка?" Крім легкого потовчення вона не зазнала жадних ран і не хотіла навіть іти до шпиталю на оглядини.

ВІДКРИЛИ ПАРК У СХІДНІЙ ЧАСТИНІ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — У східній частині долішнього Ню Йорку відкрито для публичного вжитку міський парк, який побудовано там на місці розібраних нужденних домів, званих „сломс". Парк дитакає самої ріки і має ріжні розривкові відділи для дітей і дорослих, зокрема ріжні спортові грища.

ПЛАНЕТА МАРС ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО НАС.

НЮ ЙОРК. Планета Марс, на якій, як дехто думає, живуть люди, в тих днях підступила досить близько до землі. Так близько вона приступає лиш раз на 15 літ. Астрономи хочуть використати цей час і остаточно ствердити, чи справді є на тій планеті якесь орґанічне життя, чи ні.

ЗАТОНУВ ПО ЗУДАРЕННІ.

Вантажний корабель „Едґар Ф. Лукенбек" з Ню Йорку затонув коло причалу в Ню Орлієнсі, на ріці Місісіпі, зударившися з нюорлієнським поромом. Корабель ударив теж об причал й вибив собі діру 20 стіп широку. З осіб не був ранений ніхто.

ВЛОМ ДО КРАМНИЦІ „РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ" У БЕРЕЖАНАХ.

Дня 23. травня вполудне, під неприявсіть персоналу в часі обідової перерви, невислідженї досі вломники відчинили входові двері крамниці, взяли всю готівку з шуфляди і втекли. Приблизна шкода 300 зл.

ТЕМНІ ОЧІ ЛІПШЕ БАЧАТЬ.

Два професори американського гарвардського університету, д-р Де Сільва і д-р Робінсон, закінчили свої досліди, початі вже ріжними попередніми дослідниками над тим, чи темні очі бачать при слабім освітленні або в сутінках ясніше від очей іншого кольору. Вони прослідили 1,200 осіб і ствердили, що темні очі проникливіщі від сірих, блакитних або зелених. Найясніше можна це перевірити в шоферів.

ЗБИВСЯ З ДОРОГИ.

Гуцул із Жабя Петро Стеблюк, вертаючись уночі з Дземброні до хати, збився з дороги й біля Жабя-Ільчі впав у 12-метрову пропасть. Тяжко потовченого Стеблюка відвезли до шпиталю.

250 ГОСПОДАРСТВ ПІШЛО З ДИМОМ.

Згоріло ціле село Верничі на Букоині. Серед попелища стоїть ціла лише церква.

ЖАХЛИВА ПОЖЕЖА.

Жахлива пожежа трапилася в естонському місті Печори, 45 кільометрів від советського кордону. Вогонь знищив до тла половину міста. 3,000 осіб залишилося без даху над головою. Не зважаючи на рятункову акцію місцевого населення і війська, що прибуло окремим поїздом з Таліна, та всіх околичних протипожежних сторожевих відділів, не вдалося здавити вогню впродовж 24-ох годин. Сильний вітер перекинув вогонь на два села у віддалі півтора кільометра від горіючого міста і вони впали теж жертвою вогню.

АРЕШТУВАЛИ ДИРЕКТОРА ПОЗИЧКОВОЇ КАСИ „ХШЕСЬЦІЯНСЬКИХ ЗВЙОНЗКІВ ЗАВОДОВИХ".

На доручення прокуратора арештували у Львові директора Позичкової Каси „Хшесьціянських Звйонзків Заводових", Казимира Ренкара, який гроші, що мав складати в центральній Малопольській Касі Ощадности, задержав собі. Замісць грошей мав лиш ощадностеву книжечку, на якій не було грошей. Всіх грошей мала Позичкова Каса 10,000. Коли один із членів зголосився за позичкою, директор не мав грошей. Це все дійшло до відома проф. о. Шидельського, який негайно повідомив прокуратуру. Ренкара арештували й відставили до судової вязниці.

УКРАЇНЦІ В РІВНОМУ ДІСТАЛИ АЖ 3 МАНДАТИ, ЖИДИ 12.

В Рівному прийшло до виборчого компромісу. На підставі того компромісу поляки дістануть у міській раді 25 мандатів, жиди 12, українці аж — 3.

НОВИЙ ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ У ВАРШАВІ.

В перших днях травня відбувся в Українському Інституті другий з черги вибір голови Інституту. На місце проф. Лотоцького вибрано одноголосно проф. А. Яковлева. По виборі новий голова виголосив в Інституті свій інавгураційний виклад на тему „Форми землеволодіння в Гетьманщині XVII—XVIII. ст.". Проф. Яковлів, який досі перебував у Празі, в найближчому часі переїде на постійний побут до Варшави.

КРІВАВІ БІЙКИ МІЖ НІМЦЯМИ.

В Константинові під Лодзею прийшло до крівавої сутички між двома ґрупами німців-односельчан. Бійку спричинили ріжниці поглядів між згаданими німцями на те, як їм ставитись до німецько-польського спору.

ЕВАКУАЦІЯ ЧЕХІВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ КІНЧИТЬСЯ.

При кінці квітня закінчено першу частину евакуації чехів з Карпатської України — до того часу вивезено понад 7,000 осіб та 700 ваґонів хатньої обстанови. Тепер почався другий етап, призначений на евакуацію рухомостей, які є вільні від митних оплат. У третім етапі, що триватиме до 30. червня ц. р., відбудеться евакуація меблів з опущених мешкань.

Це торкається теж деякої частини українських еміґрантів, які мали чеське громадянство.

УБИВСТВО ЗА ДІВЧИНУ.

У Красичах, пов. Перемишль, згинув серед таємничих обставин тамошній столяр, 28-літній Михайло Коваль. Підчас слідства виявилося, що вбивником Коваля був Дмитро Сабат, котрий, озлоблений неуспіхом, який його стрінув у суперництві з Ковалем за любов одної красицької красуні, ударив підчас бійки так нещасливо Коваля, що пробив йому виски. Поневільний убивник признався до вбивства. Його віддали судовій владі.

ЩЕ НЕМА ВІЙНИ, А ЛЮДИ ВЖЕ ГИНУТЬ ВІД ҐАЗІВ.

Стрийські робітники Михайло Вітик і Тимко Братців затруїлися при чищенні кльоаки ґазами так сильно, що пожежна сторожа витягнула трупа Тимка Братціва, а Михайла Вітика, що давав лише слабі признаки життя, відвезли в безнадійному стані до шпиталю.

ВЕЛИКІ ШКОДИ ВІД ГРАДОБИТТЯ НА ВОЛИНІ.

Великі градові бурі знищили на просторі дубенського повіту 2,000 гектарів засівів, а в кремянецькому 3,000 гектарів.

НАПАД.

В Глинній, бережанського повіту, пять озброєних мужчин увійшли в хату Павла Мотиля, ранили його кількома стрілами, після чого вийшли з хати й розбіглися.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАВЕРУХУ НА КІНЕЦЬ СЕРПНЯ

ЛОНДОН. — До кінця серпня не треба надіятися в Европі якихсь надзвичайних подій чи змін. Зате треба їх надіятись при кінці серпня, коли то канцлер Гітлер вибереться на свято 25-ліття перемоги під Таненберґом у Східній Прусії. По дорозі Гітлер має вступити до Данціґу на воєннім кораблі „Кеніґсберґ". Має це статися 26. серпня. Про приїзд корабля вже повідомлено польський уряд, бо інакше вїзд до данціґської пристані був би нарушенням права Польщі до контролі пристані. Дехто твердить, що в дні 25. серпня Данціґ зчинить „пуч" і проголосить злуку з Німеччиною. Інші заповідають, що від цього дня зачнеться остаточна кампанія за таке прилучення.

ПРИЙДЕ ДО ЗГОДИ З МОСКВОЮ.

ЛОНДОН. — Деякі ґазети вже подали, що вже підписаний договір про ненапад між Советами, Анґлією і Францією. Та нема потвердження цієї вістки. Одначе загальне вражіння таке, що тепер уже цілком певно погодяться. Анґлія згодилася на наради відпоручників ґенеральних штабів Анґлії, Франції й СССР, а про це Советам найбільше йшло. Такі наради, як пишуть, відбудуться у Москві. Головна їх тема: що робити у випадку вибуху польсько-німецької війни за Данціґ.

ВТОНУЛА СОВЄТСЬКА СУБМАРИНА.

БЕРЛІН. — Доносять з Москви, що під Мурманськом затонула советська підводна лодка з 34 людьми. Сталося це підчас маневрів і зудару з другим кораблем.

ІДЕН В ОБОРОНІ ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН. — Антоні Іден, бувший британський міністер заграничних справ, стоїть у справі панування над Балтиком і Данціґом на тім, на чім станув версайський договір. Значить, що Польща мусить задержати незаперечне право доступу до моря і задержати коридор, що завжди був польський. А це не станеться, коли Данціґ буде належати до Німеччини.

НЕ ДАСТЬСЯ „ПЕРЕКУПИТИ".

ВАРШАВА. — В Польщі панує велике неґодування з приводу того, що в Анґлії, а також і в світі, поширено слухи, що Анґлія готова дати Німеччині великі кредити, щоб її таким чином відхилити від аґресивної політики. Польські ґазети пишуть, що такі поголоски, а ще звязані з британськими урядовими особами, такими як міністри, скріпляють Німеччину, а шкодять Польщі. Вони, кажуть у Варшаві, є також наскрізь дурні, бо Гітлера не можна купити грішми.

ІРЛЯНДСЬКИЙ ТЕРОРИЗМ ЗМАГАЄТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Терористична орґанізація „Ірляндська Републиканська Армія" продовжує свою підпольну терористичну акцію, звернену проти Анґлії, а змагаючу до обєднання цілої Ірляндії в одну й соборну. Наслідком вибуху бомби в баґажовій кімнаті на Кінґс Крос Стейшен було 16 осіб тяжко ранених. Одна з них згинула. Бомба відірвала обидві ноги Доналдові Кембелові, університетському лекторові. На Вікторія Стейшен вибухла в тому самому часі інша бомба в баґажній кімнаті і поранила три особи. Біля Ліверпулю висадили терористи міст, а в іншому місці кинули бомбу перед будинком почти. Досі, від січня цього року, було 132 терористичні акти. Усе це дуже турбує уряд. Скатленд Ярд розпочав серію нових арештів осіб, запідозрених у приналежності до ірляндської терористичної орґанізації.

ДЕ ВАЛЄРА ПРОТИ ТЕРОРИСТІВ.

ДОБЛИН. — Ірляндський премієр Імон де Валера, відомий ірляндський революціонер, заявився тепер проти тих революціонерів, що допускаються терористичних актів в Анґлії. Сказав, що вони люди ідейні й роблять це з ідейних мотивів, але своїми вчинками не помагають Ірляндії, але їй шкодять. А шкодять тому, що не беруть під увагу змінених обставин, а саме того, що тепер є ірляндський уряд і є парлямент і є вже кому постояти за ірляндські права. А давніше було інакше. Тому і давня терористична акція мала своє виправдання. Далі Імон де Валера натаврував тих ірляндців з півночі, що самі не знають, хто вони: анґлійці чи ірляндці. І раз виявляють себе анґлійцями, а раз ірляндцями, і тим каламутять воду та спиняють обєднання Ірляндії.

ЗАСУДИЛИ СКОБЛІНА.

ПАРИЖ. — Засуджено на досмертну вязницю і тяжку працю царського ґенерала Миколу Скобліна за схоплення ґенерала Евгена Мілера. Скобліна засуджено в його неприсутності, бо нема ні його, ні Мілера. Якщо ще живуть, то обидва певно в Советах. Жінку Скобліна, співачку Плевіцку, засуджено передше на 20 років тюрми за співучасть у схопленні Мілера.

КАРА ЗА АНТИСЕМІТИЗМ.

ПАРИЖ. — Запав перший присуд на підставі нового закону, що забороняє підюджування одних громадян проти других через расову приналежність чи релігію. Даркіє Пелепоа засуджений на три місяці тюрми і 500 франків за статтю, в якій добачено антисемітизм. Другого журналіста засуджено на місяць тюрми і заплату 500 франків.

ЗБИРАЮТЬ ВІДПАДКИ ЗАЛІЗА.

БЕРЛІН. — Кожна німецька родина повинна достарчити 2.2 фунта відпадків старого заліза, потрібного для потреб зброєння і промислових цілей. Німеччина береться за те тому, що відчуває великий брак сирівців.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади нале[illegible]ть посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОТИУКРАЇНСЬКА ПРОПАҐАНДА

Хто переглядає московську і польську пресу, що виходить в Америці, той мусить завважити, що від якогось часу поведено тут новий спільний наступ на українство. З того, що та преса подає, видно, що такий наступ ведуть москалі й поляки також і в інших краях між чужинцями. Уся та нам ворожа преса, разом з т. зв. кацапською, не тільки висміває самостійницькі змагання українського народу до своєї держави, але постійно далі держиться того, що українського народу, ні української мови ніколи не було й нема. Замітне тут ще й те, що вживається тепер ще одного „трику". Спільно з большевиками таврують постійно український визвольний рух як „ґітлерівський" чи „фашистівський", удержуваний німецькими грішми. При цьому ці вороги українського народу підкреслюють, що щодо ґітлерівства не треба їм навіть покликуватись на большевицьку пресу, бо на це мають докази з української „демократичної" преси, себто такої, як от скрентонська „Народна Воля". А большевики, як уже знаємо, радо послугуються „інформаціями" з гетьманського „Нового Стягу", щоб ними сплюгавлювати український націоналістичний рух. Так є, що всі ті українські „інформаційні джерела" використовує у великих розмірах московська і польська преса. Ті „інформації" використовують і ріжні інші чинники, очевидно, на шкоду українській справі .

Тому, що все те діється у такому часі, в якому зачалися нові переміни в Европі, які згодом не можуть не обняти собою і української землі, треба нам точно слідити за тими всіми протиукраїнськими виступами, що виходять тепер з ріжних центрів, але з одною ціллю. Ось тим дасться пояснити і та несподівана поява ріжних нових видань, ріжними мовами і в ріжних краях, якими побивається українство.

Тому всьому треба дати зорґанізований відпір у всіх краях і центрах. А зокрема треба це нам робити принаймні тут в Америці. Треба принаймні використати ті видання анґлійською мовою, які маємо, щоб при їхній помочі далі висвітлювати українську справу в належнім світлі.

Кожна свідома українська одиниця може стати оборонцем нашої справи, коли не перепустить без належної відповіди калюмнії, киненої на українську визвольну боротьбу. Та в першу чергу мусимо дійти до цього, щоб наші власні люди власними руками, власним ротом чи пером, не давали нашим ворогам матеріялу до пропаґанди проти України. Отсе є перша вимога. Така, яку можна і треба зараз виконати. А друга: реаґуймо при помочі нашої молоді на кожну кривду, яку в Америці пробують завдавати українській справі вороги України, чи ті, що мають помилкові відомості щодо українських визвольних змагань.

ВІДОЗВА ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛІ У. Н. СОЮЗУ

До Українського громадянства в Америці.

Український Народний Союз, найбільша наша запомогова орґанізація в Америці, святкує цього року 45-ліття свого існування. Головний уряд У. Н. Союзу видав з початком року відозву до членів і всього українського громадянства в Америці з покликом до достойного звеличання цієї, такої важної події в житті нашої еміґрації за океаном. У згаданій відозвіназначено, що найкращим звеличанням 45-ліття У. Н. Союзу буде посилена орґанізаційна акція в приєднуванні нових членів до нашої орґанізації. У звязку з тим головна контрольна комісія У. Н. Союзу, по переведенні основної контролі майна, діловодства і діяльности головних урядників У. Н. Союзу, рішила видати отсих кілька зауваг і фактів відносно У. Н. Союзу за минулий піврік.

Стверджуємо, що в цьому ювилейному році відділи У. Н. Союзу виказали велику активність в орґанізуванні нових членів. Члени й урядники відділів гідно вшановують 45-літні здобутки У. Н. Союзу. Бо хоч досі відбулося тільки кілька ювилейних концертів у честь нашого „ювилята", то зате відділи У. Н Союзу по всіх наших орґанізаційних осередках тихо і без славословій приєднують нових членів-союзовців, сповняючи такий великий національний обовязок і тим віддають найвищу пошану Українському Народному Союзові.

Для зросту і величі У. Н. Союзу за минулий піврік найкраще працювали такі стейти: Пенсилвенія 672 нових членів, Іллинойс 318, Ню Йорк 239, Ню Джерзі 216 і Конетикот 200. Це є стейти, в яких працюють постійні орґанізатори.

Не зважаючи на те, що головна екзекутива У. Н. Союзу не веде спеціяльної кампанії в справі творення нових відділів, бо. вважає, що краще є скріплювати старі, а навіть пропаґує злуку відділів в місцевостях, де таких відділів забагато, повстало за минулий піврік 15 нових молодечих відділів. Цей факт вказує, що У. Н. Союз є на добрій дорозі до масового втілення української молоді в свої ряди, а молодь є найкращим поборовим елементом кожної нації.

Головна контрольна комісія думає, що популярність У. Н. Союзу серед родженого тут українського молодого покоління зросла у велкій мірі, завдяки вмілій „спортовій політиці", бо Батько Союз не лише морально, але й матеріяльно допомагає нашій молоді виявити свого спортового, а тим і національно-Патріотичного духа, стоячи на засаді, що „в здоровому тілі здорова душа". Таких здорових душ принято в минулому півроці рівно 2,000, а з причини суспензи У. Н. Союз збільшився на 1,013 нових членів. Перший піврік цього року є значно кращий від попереднього року, лише завдяки ідейним одиницям, яких не бракує по наших відділах.

Як бувало, так і цього року є в У. Н. Союзі відділи, які не проявили жадної діяльности. Піддаємо їх увазі, щоб, коли самі не можуть орґанізувати нових членів, запрошували до себе сталого орґанізатора до помочі. Ми певні, що тоді й вони причиняться до зросту У. Н. Союзу в ювилейному році.

Про фінансову потугу і зріст У. Н. Союзу нічого й згадувати. Уже недалекий цей час, коли майно У. Н. Союзу буде зростати на пів міліона річно. За минулий піврік, уже по виплаченні дивіденди в сумі $52,000 майно У. Н. Союзу зросло на 156 тисяч долярів.

В імя вище поданих моральних цінностей У. Н. Союзу головна контрольна комісія відноситься до всього українського громадянства в Америці і Канаді з зазивом:

Станьте всі членами У. Н. Союзу в ось тому ювилейному році. Дайте добрий приклад грядучим поколінням і покажіть нашим братам у всій Україні, що ціните своє рідне приступленням в ідейні ряди знаної ідейної, рідної, народньої установи, якою був і є — наш У. Н. Союз.

Не приглядайтеся з боку, як росте У. Н. Союз без вас, а будьте тим чинником, на якім росте сила української еміґрації за океаном. Станьте членами цеї сили, вступіть до У. Н. Союзу. Ось такими ділами доходім до згоди й обєднання всіх українців в Америці. Всі в один ряд і під прапором Батька Союзу.

Джерзі Сити, Н. Дж.,
25. липня 1939.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ У. Н. СОЮЗУ:
Дмитро Капітула, предс.; **д-р А. Т. Кібзей,** заст. предс.; **адв. О. Малицький,** секретар; **інж. С. Куропась** і **адв. Р. Смук,** члени.

Вимоги „війни нервів"

(ОПТИМІЗМ „ЗА ВСЯКУ ЦІНУ" — ЧИ ПРАВДА, ХОЧБИ Й ГІРКА?)

Рік 1938. писатимуть історики товстим друком не тільки тому, що в цьому році зникло з карти Европи стільки і стільки кордонів, що довершився історичний факт злучення всіх етноґрафічних німецьких земель в одну державу, що врешті переможці з часів світової війни були примушені приняти умови, що їх у Мінхені кинули західнім державам вчорашні переможені. Винятком робить цей рік створення нового поняття і нової форми відношення між народами. Це є т. зв.

„Війна нервів".

Психічні моменти завжди грали передову ролю у міжнародніх взаєминах. Ніяка війна не обходилася без психічної підготови. Однак не роблено з тих акцесорій усіх людських почувань — **обдуманої до найменших подробиць системи.** Нині т. зв. війна нервів — це вже точно окреслене поняття, це самостійна акція, що диспонує відповідними засобами й має точно визначену **мету.**

Загал не має ще зрозуміння усеї ваги цього зовсім нового явища. Війна, в якій не вживають гармат, літаків і т. д., в якій не падуть **людські жертви** — не може понукати сірого чоловіка до респекту: з такої „війни" він може собі навіть кепкувати.

Це правда, що в цій війні не падуть поодинокі люди, але ми були свідками, що жертвою цієї війни падали цілі незалежні держави, падала незалежність народів. Чи може бути більша жертва?

Питання оборони.

Кожна зброя так довго страшна, як довго нема **протизброї.** Ґази стали менш ґрізні, як винайдено протиґазові маски; літаки — як винайдено й уліпшено протилетунську артилерію; повзи — по сконструованні протиповзової гармати.

У „війні нервів" нема устійненої ні „зачіпної", ні „оборонної" зброї. Короткий вік цього нового роду війни не дав іще змоги устійнити, як у ній боронитися, як мають заховуватися підчас неї цілі суспільства, в якій мірі цілий загал має брати в них участь. Це є причиною, що

керманичі держав є в дуже важкому положенні щодо вибору засобів, що їх треба зааплікувати власним громадянствам, щоб у війні нервів мати якнайбільші вигляди на перемогу.

Одначе найбільш дивоглядне тут те, що воно відноситься в однаковій мірі до тих, що бороняться, як і тих, що... війну починають. Головний засіб війни нервів — це ширення настроїв. Але цей настрій охоплює нераз дуже легко не тільки тих, що для них був призначений, але й тих, що його поширюють.

Засадничі справи.

Основним питанням, яке має вирішне значіння для психічного поготівля суспільности в війні нервів, це ділема: **чи загал повинен бути свідомий усіх небезпек,** які йому моглиб грозити, а свій оптимізм має базувати **на вірі у власні сили й спроможності — чи оптимізм треба скріплювати затаювання усього, що моглоб його ослабити?**

Друга справа: Чи надмірний оптимізм не міг би легко перемінитись **у безжурну легкодушність,** яка по першій, хочби й малій невдачі, переходить у безосновну **паніку** — і навпаки: чи не саме віч-на-віч великих небезпек і важкого положення родиться правдивий героїзм і самозапертя? Третє: Коли приймемо як певне, що в нинішніх часах радія, преси й летунства **не можливо закрити на довший час дійсний стан річи** та що в критичних моментах життя народу найціннішою річчю **є цілковите довіря загалу до проводу,** то що краще: штучний оптимізм, опертий на тенденційних інформаціях і в звязку з тим можливість вахитання довіря до проводу, коли загал дізнається правди, чи свідомість цілої, хочби й не веселої правди й безгранична віра в провід?

Життя вирішить усі ті справи, а в випадку чехів уже навіть вирішило деякі з них. Над ними певно теж застановляються ті, в яких руках лежить ціла стратеґія актуальної війни нервів.

Преса, як орґан прилюдної опінії, у великій мірі зацікавлена тими справами. Її діяння залежить у цілому від становища до тих усіх засадничих питань, що ми їх вище порушили.

Якщоб ми мали висловити **наш погляд** на ті справи, то він такий:

У війні нервів кращу шансу вийти переможцем має той нарід, який не одурманює себе опієм фальшивого оптимізму, але який має відвагу дивитися правді просто у вічі і називати речі, так, як вони є. Зберігає тут свій повний вальор приповідка, яка каже, що „брехня має короткі ноги", т. зн., брехнею далеко не зайдеш. Єдиний нарід, який у минулій світовій війні не обріхував себе і писав про своє положення повну правду, були — анґлійці. Вони навіть перебільшували свої поразки, щоби збуджувати серед своїх мас тим більшу здетермінованість і завзяття. Зате поголовно поваломлювалися народи і держави, які вперто трималися тактики прислівного „урядового оптимізму". Кепсько є з внутрішньою вартістю, патріотизмом і волею до життя тих народів, які не можуть винести правди, яких треба обріхувати, про які є підстави думати, що при виявленні повної правди про їх евентуальне некорисне положення можуть внутрішньо заломитися. Не вільно ні побільшувати ні зменшувати своєї правдивої вартости і значіння; лише на ґрунті повного освідомлення своєї істотної сили і вартости можна в цих умовинах вести правильну й успішну політику. Убивчий для нації може бути таксамо перебільшений оптимізм і перебільшуване уявлення про свою силу, як теж перебільшений песимізм. Це друге помстилося напр. недавно на чехах; їхнє положення на ділі далеко не було таке кепське, як виглядало. Найкраща зброя у війні нервів і шаліючої пропаґанди — це тверезий розум і правда — сувора, ясна, мужеська правда. — („Новий Час").

Л. С.

Вільгельм Ліхтенберґ.

ГОЛОС ЩО ПРОМАВЛЯЄ ДО СЕРЦЯ

Чотири роки була Сильвія замужня; за ввесь той час вона дзвонила до свого чоловіка вполудне до його бюра. Зпочатку були це любовні телефонічні короткі речення, пізніше запити і відповіді, далі ділові справи, а тепер від 6 місяців Сильвія відчувала зовсім виразно, що ті розмови стають щораз меншою потребою, бо і не мала вона про що розмовляти.

Нераз минав тиждень і два, заки вона перша підійшла до телефону. З деяким схвилюванням чекала вона, чи Павло сам не спитає її перший, чому вона не телефонує. Минуло два тижні і Павло не спитав її ні разу. Може не хотів своїм питанням нарушити гарного спомину її щасливого подружжя.

Одного дня Сильвія знову задзвонила до Павлового бюра. Його не було при телефоні, щойно за хвилину його покликали.

— Чи то ти, Сильвіє? — спитав утомленим голосом.

Сильвія в доброму настрою засміялась:

— Звідки? Яка Сильвія? Чи так називається та дама, на яку ви ждете, пане директоре?

Хвилина мовчанки; після цього той самий голос, але вже у веселішому тоні:

— Вибачте, з ким маю приємність?

— Вгадайте!

— Не маю поняття!

— Розумію, що мого голосу ви не знаєте. Але мене знаєте напевне. Зо мною, правда, ви досі не розмовляли, але вже раз звернули на мене увагу... навіть дуже...

— Аґа! Може це та чудова дама з автобусу? — почула Сильвія у слухавці голос Павла вже зовсім змінений, ніжний і теплий. — Невжеж це справді та моя чудова незнайома сусідка?

Сильвія глибоко відідхнула:

— Нарешті ви відгадали.

— О, яку прегарну ідею мали ви, що до мене зателефонували! Дуже вам дякую. Але звідки ви знали, хто я такий?

— Я звернулась по інформації. Зрештою, маємо спільних знайомих. Навіть в автобусі були такі. Але не маєте чого тішитись. Я не шукаю ніякої знайомости. Я хотіла тільки почути ваш голос, щоби переконатись, чи він відповідає тому враженню, яке я виробила собі на підставі вашого вигляду.

— Но, і...? Ви дуже розчаровані? — спитав директор з деякою тремою.

— Ні, я не розчарувалась.

— Дозвольте і мені сказати, що за останніх шість тижнів я ввесь час мріяв про вас, за кожним разом, коли зустрічав вас в автобусі. І мушу вам признатися, що я що дня вранці стаю на тому самому місці, щоб не пропустити автобусу. Коли вас нема, то я чекаю, поки не приїде другий... і третій... І то тільки на те, щоб мати приємність десять хвилин їхати з вами в тому самому возі і щоб дивитись на вас.

— Зовсім як ґімназист, пане директоре...

— Ах, як ви чудово вмієте вести розмову.

— Це вам так тільки здається в телефоні.

— О, вибачте! Я вмію оцінити вартість жінки. Одно речення, одніське слово мають нераз більше значіння, ніж найдовша розмова. І не хочу повірити, щоб ви тільки так з цікавости телефонували до мене. Ми мусимо десь зустрітися.

— Виключене. І на доказ, що я не шукаю знайомости, не буду більше їхати автобусом. Можете мене там не шукати.

— Алеж пані!...

— Сильвія засміялась і повісила слухальце. Три дні пізніше знову зателефонувала до Павла.

— Відгадайте, хто говорить? — спитала вона веселим голосом.

Він, не вагаючись, відповів радісно:

— Дама з автобусу.

— Браво! Це вже поступ.

— Хто раз чув ваш голос, той не може його ніколи забути.

— Це для мене велика новина. Мушу вірити, що ви починаєте мною цікавитись. Чи за ті останні три дні ви не їхали автобусом?

— Ні. Відколи ви мені сказали, що більше автобусом не поїдете, я їду автом своєї фірми.

— Дуже мені приємно, що ви мене послухали.

— Для вас можу зробити все. Але дайте мені нагоду доказати свою добру волю.

— Що ви собі уявляєте? Наша знайомість мусить скінчитися на телефонічних розмовах.

— У це я не можу повірити. У вашім голосі є так багато ніжности та доброти. Ви не належите до тих жінок, що тільки фліртують, щоб забити свою нудьгу. Ви жінка з поважною душею і в вашім голосі можна відчути велику тугу за справжнім коханням.

— І все те ви відчуваєте в моїм голосі?

Павло попав у мрійливий настрій:

— Так! Тепер я вже пізнав вас і не маю ніяких сумнівів. мусите мені сказати, де і коли ми зустрінемось.

— Ні, ні! Я волію вам написати.

І Сильвія скінчила на цьому розмову.

Від того часу, коли він приходив пізно ввечір до хати, розмовляла вона з ним більше, ніж досі. Хотіла переконатись, чи він нічого не підозріває. Але в його поведінці, трохи надутім, скритім настрою нічого не вказувало на те, що він догадується щонебудь.

Кілька днів пізніше написала вона до нього листа, змінивши письмо, хоч не так дуже, щоб воно було зовсім ріжне. Свій стиль, яким вона писала всі свої листи як його наречена, затримала вона і тепер. Її лист вийшов зовсім такий як пять літ тому, після того, як вони ближче познайомились в одному товаристві.

Сильвія дістала від Павла негайну відповідь на шифру посте-рестанте:

„Чудова Пані! Ще й досі відмовляєте мені щастя познайомитися з Вами. Зпочатку був я захоплений Вашою появою в автобусі, потім Вашим голосом у телефоні. А тепер сиджу як ґімназист перед Вашим листом і з нечуваною насолодою вдивляюсь у слова, які Ви мені прислали. Я розуміюсь на ґрафольоґії. Письмо може сказати багато. Я можу відчитати з нього велику жіночу ніжність та безконечність у відношенні до тих, яких Ви любите. О, я не помиляюсь! Можу присягнути, що Ви могли би стати найкращою товаришкою життя! І тому я так довго не дам Вам спокою, доки Вас не віднайду. Ви не можете втікати передо мною. Та ще цікавіщий від того Вашого письма — Ваш голос. Повірте мені, що я ще ніколи не чув таких гарних і глибоких слів від ніякої жінки. Прошу Вас дуже дати мені звістку, коли я матиму те щастя, щоб Вас побачити".

Замісць відповіди, вона зголосилась до нього на другий день телефоном.

— Ах, це ви! — крикнув він.

— Я дістала Ваш лист... Дуже гарний. Повний туги...

— О, як Ви вмієте тонко відчувати! Так, повний туги! Туга кричить у мому серці...

— Тепер я майже рішена особисто познайомитися з вами. Але дуже боюся, щоб ви не були розчаровані щодо моєї особи.

— Розчарований? Як ви можете!

— То обіцяйте мені, що без огляду на те, яка я поправді, ви не розчаруєтеся мною.

— Обіцяю.

— Отже завтра в четвертій пополудні при останній зупинці автобусу. Нехай буде та сама дорога, на якій ми зустрілись уперше.

— Дякую. Четверта! Я буду точно.

Увечір спитала Сильвія свого чоловіка:

— Ти коли завтра вийдеш з бюра?

Він трохи збентежився.

— Завтра? Ах, добре, що ти мене спитала. Прийду мабуть трохи пізніше... можу навіть дуже спізнитись. Мушу ще перед вечірнім засіданням перевести одну розмову. Можеш на кожний випадок не чекати на мене. І не потребуєш хвилюватися, коли спізнюсь.

— Я спитала тому, що я теж мушу вийти. Добре складається, що не потребую на тебе чекати.

На другий день Сильвія вийшла в четвертій годині з автобусу на останній зупинці. Павло вже чекав там. Коли він її побачив, поблід і пробував сховатися за стовп з годинником. Але Сильвія просто підійшла до нього і подала йому руку. Хвилину мовчали. Вона перша всміхнулась і сказала:

— Ти обіцяв мені, що не будеш розчарований, без огляду на те, якою я буду.

Павло все ще мовчав збентежений. Нараз обличчя його прояснилось і він сказав самовпевнено:

— Невже ти справді думала, що я не пізнав твого голосу? Чи міг я не пізнати такого ніжного, єдиного у світі голосу, що промовляє до глибини серця?

Важко було Сильвії повірити, що він пізнав її. А проте повірила. Бо жінка, яка кохає, вірить чоловікові навіть тоді, коли він каже неправду.

Перекл. **а. б.**

Треба спішитися.

Мама: Уважай, донечко, бо сьогоднішні мужчини є щораз гірші.

Донька: Тому мушу спішитись, мамо, щоби пізніше не дістати найгіршого.

З ДНЯ

СИПАТІЯ З УБОГИМИ.

Запевняємо тих, що надсилають нам листи із заввагами, що ми звертаємо на них бачну увагу. Особливо, коли завваги щирі й випливають з дійсно доброго відношення до справи.

Така критична завага вплинула недавно до редакції і ми попробуємо її зясувати. А звертає вона увагу на те, що наш орган поміщує деколи й такі статті, які „відбивають інтерес і думки вищих кляс", у той час, коли ми повинні головну вагу класти на інтерес нижчих, убогих кляс, до яких у величезній більшості належить наша еміграція в Америці.

ОПИС ТЕРПІНЬ І НУЖДИ.

Дослівно в тім листі говориться: „Ви знаєте, що наші люди в Америці виконують найчорнішу роботу. Серед них є такі, що терплять холод і голод, не мають за що себе і своїх дітей одягнути та прокормити. Чому ви не пишете понадусе про ті їх терпіння? Невже ви забули, що значить бути голодним? А може ви ніколи в житті голодним не були?"

Наводимо цей лист, хоч він одинокий є того роду, й через те ми могли б на нього не звертати більшої уваги. Але ця справа важна і тому ми хочемо її ширше порушити.

РОЗУМІЄМО БІЛЬ.

Ми добре розуміємо положення нашої еміграції. Знаємо, що вона належить до вбогих кляс в американській суспільній драбині. А також знаємо, що значить голод і холод. Нераз ми пишемо про ці речі. Одначе ми не хочемо дуже бабратись у нужді і терпіннях, щоб тим не викликувати такі погані настрої, які шкодили б самим терплячим.

Самі нарікання на терпіння справі не поможуть. Коли ми у своїх писаннях будемо описувати лише терпіння вбогих людей, їх нужду і плач, та пальцем у чоботі покивуватимемо на адресу багатих і сильних, як це роблять деякі інші демагоґічні ґазети і ґрупи, то ми тим не двигнемо нашої суспільности на вищий щабель, тільки заколишемо її до бездіяля, пожалувавши немов малу дитину.

СВІТОГЛЯД СИЛЬНИХ.

А нашим завданням не є жалувати і гласкати нашу суспільність і тим невтралізувати її волеві пориви, тільки підносити її з нужди і приниження, заціплювати в неї світогляд сильних. Іншими словами, ми не стараємось висловлювати нужду, а тільки могутність. А тому хочемо представити нашим людям такий спосіб думання і поведення, який мають сильні світу цього; далі хочемо защепити смак у наших людей бути тими, що керують світом, а не лише тими, якими всі поштуркують.

СЛАВОСЛОВЯ НУЖДИ.

Коли ми й представляємо нужду, то в такій формі, щоб викликати в убого чоловіка віру у зміну й охоту до зміни, охоту своїми зусиллями двигнутись вище й перескочити, так би мовити, на вищий щабель.

А ті ґазети чи політичні групи, які вічно „жалують бідних", які вічно кивають пальцем у чоботі на адресу сильних, які роблять мучеництво і геройство з нужди, є фактично підступними, облесними, водночас тяжкими ворогами вбогих людей. Своїм жалуванням і нарікання вони переконують убогого, що його нужда є вічною випливом вищих сил, а тому шкода власним зусиллям з нею боротись. Переконавши його в тому, вони засуджують нуждаря на вічну нужду.

ЗАСВОЮЙМО СВІТОГЛЯД СИЛЬНИХ.

Можливо, що деяким демагогічним струям потрібно того, щоби поглибити та закріпити нуждарську психольогію в душі нашої еміграції. Та це не є нашим завданням. Ми хочемо, щоб наші люди пнялись до чогось вищого, перескакували клясові перегороди, добивались аж до самих верхів і там, разом з тими, що керують великими суспільними справами, впливали на біг великих речей.

Є такі радикальні групи, які твердять, що в нинішнім устрої неможливо з нижчої верстви перебитись до вищої. А тому вони радять не пнятись по щаблях угору, тільки доверщити переворот суспільної драбини, в якому найнижчі щаблі замінили б положення з найвищими.

Ми не віримо в це. Головно в Америці є ще далі нагоди вибиватись угору й перескакувати ступнево з одного щабля на другий. Цю нагоду наші люди повинні використовувати. А вони використають її, коли не будуть мріяти про якусь чудодійну зміну, лише коли будуть тяжко працювати над собою, збагачувати своє знання і досвід, а при тому ще й засвоювати собі світогляд сильних. Ось так узброєні, самі стануть на реальний шлях, що веде вгору.

У Лондоні в театрі грали трагедію Шекспіра „Ришард III". Ролю Лейді Анни грала артистка, що мала багато довгів. Коли вона виголосила патетичну фразу „А коли ж я уже буду мати спокій?!" — один з її вірителів на ґалерії крикнув: „Не раніше, як віддаси мені 30 шилінгів!"

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Протокол з нарад річного зібрання Українсько-Американського Виставового Товариства, що відбулися 20-го липня 1939.

Приявних осіб: 18. Проводить: Д. Галичин.

Звіт голови, Д. Галичина: Переповідає від початку діяльність Українського Комітету Вистави, що опісля перетворився в законну корпорацію на підставі законів стейту Ню Йорк та зорганізувався 20. липня 1938 р. як Українсько-Американське Виставове Товариство. Переходить подрібно успіхи виступу на Світовій Виставі в Ню Йорку в часі Українського Дня, 18. червня 1939. Згадує про головні сили, що виступали в хорі під проводом проф. д-ра О. Кошиця, в танцюристичнім ансаблі під пров. учителя Андрія Кістя, та сольові виступи Михайла Голинського й Донни Гресько. Згадує про перепони з боку своїх людей та ворожу акцію советського уряду і заслуги адв. Михайла Пізнака при поборенні тих труднощів. Дякує усім жертводавцям за допомогу. (Докладний звіт голови був поданий у „Свободі" з 25. липня 1939).

Заступник голови, К. Підлубчишин: Не мав спеціяльної праці, хіба що совісно працював для придбання фондів. Зрештою брав точну участь у всіх нарадах екзекутиви.

Звіт секретаря, д-ра Демидчука: Годиться зо звітом голови, а від себе пригадує про секретарську роботу технічного характеру; у початковій стадії провадив пресову кампанію за фонди та організацію артистичних сил, брав участь у переговорах з представниками Світової Вистави, а коли опісля наш виступ на виставі заквестіонували, то оборону переняв адвокат М. Пізнак разом із головою та касієром. Секретар не брав участи в цій акції. Зрештою брав участь у праці збірній цілого Виконного Комітету. Вони відбули 15 засідань окремо, скликали 6 нарад усього членства, відбули одну конференцію з артистами, одну з представниками українського бизнесу, одну з журналістами, три з представниками клюбів танцюристів. Протоколи з тих засідань, конференцій та нарад подавав секретар до прилюдного відома.

Другий секретар, С. Шумейко, для справ англійською мовою, організував молодь, зладив проґраму англійською мовою, писав про виступ в „Юкрейніен Віклі", вислав оповістку до нюйорської преси, доглядав, щоб англійська мова в листах, висиланих першим секретарем, була коректна. Головна діяльність секретаря С. Шумейка була звернена на підготову імпрез молоді, для придбання фондів на український виступ.

Касієр, Микола Мурашко, читає приготований звіт на письмі. Цей звіт був уже проголошений в „Свободі" з 26. липня 1939.

Д-р В. Ґалан, іменем контрольної комісії, в котрій працював іще гром. А. Маланчук, складає такий звіт:

На основі провірених касових книг Українського Американського Виставового Товариства контрольною комісією в суботу, 15-го липня ц. р., стверджуємо, що загальна сума приходів Виставового Товариства по цей день виносила суму $5,543.68. Розходи виносили $5,500.29, так що на 15. липня було в касі $43.39.

На загальних зборах 20. липня гром. Т. Каськів передав іще зворотний чек на суму $20.10, а тимсамим у касі Виставового Товариства остається надвишка **$63.49.**

Контроля стверджує, що подрібний звіт касієра вповні згідний з касовими книгами, а усе діловодство касієра було ведене **в якнайкращому порядку.**

Адміністраційні видатки такі незначні, що воно ясно, що члени Виконного Комітету Виставового Товариства вкладали не тільки свій час, але також з власних фондів покривали кошти подорожі й інші видатки. Тому контроля вважає своїм обовязком поставити внесення, щоб хоч частинно покрити видатки членів Виконного Комітету. Також вважаємо своїм обовязком підчеркнути, що заряд зібраними грішми **був взірцевий** і за це належиться повне признання і щира подяка **касієрові та всім членам екзекутиви.**

Другий контрольор, гром. А. Маланчук, годиться вповні зо звітом д-ра В. Ґалана, та заявляє, що він уже нераз був контрольором по ріжних організаціях, але мало коли стрічав він таку взірцеву й ощадну господарку, як це провадив Виконний Виставовий Комітет. Зокрема підносив він, що не бракувало ані одного поквитування, хочби навіть на найдрібніший видаток.

Дискусія: Д. Галичин заявляє, що він сам, а також касієр мали видатки, як це було згадано в звіті контрольної комісії, одначе вони не жадають їх звороту, вважаючи, що для такої цілі, як наша участь у Світовій Виставі, треба було віддати не тільки час, але також і відповідну матеріяльну жертву.

Адв. М. Пізнак радить, щоб у звіті голови подати копію протесту совєтської амбасади проти тексту 8 українських пісень у проґрамі, бо це характеризує становище Совєтів супроти українських народних пісень.

О. Ревюк радить назвати по імені людей, що заслужилися для відбуття українського виступу. Опісля ставить внесення, щоб висловити екзекутиві вотум довіря. Принято одноголосно так, як пропонувала контрольна комісія.

Іменем уряду заявляє Д. Галичин, що сьогодні, як у день річних зборів, складає урядування. О. Ревюк твердить, що нема причини, бо Виставове Товариство має вести діла аж до кінця Світової Вистави. М. Пізнак каже, що є ще невикінчені справи, тому повинен зістатися цей самий уряд. Згадав на приклад що уряд Світової Вистави ще досі не дав вияснення, чому підвищення для хору опинилося не на сцені, але в Совєтськім павільоні. Це підвищення рішено тепер віддати на власність злучених хорів, бо вони придадуться при будучих виступах. С. Демидчук радить поширити діяльність Виставового Товариства на ріжні інші мистецькі виступи. Пізнак пригадує, що статут дає дуже широке поле до праці. Принято внесення О. Ревюка, щоб лишити час скликання наступних загальних зборів теперішньому урядові, і тоді вирішити про перебір уряду. Також на внесення О. Ревюка рішено, що звіт голови повинен бути поміщений у часописах так, як він був зложений на зборах.

Д-р С. Демидчук, секр.

ЯК ПРИЙШЛО ДО ВИРІШАЛЬНОГО ПОВСТАННЯ ПРОТИ ПОЛЬЩІ ЗА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Відомий український історичний повістяр АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ малює цю цікаву добу В СВОЇЙ ПОВІСТІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Повість починається відданням 14-літнього Богдана Хмельницького, сина Михайла Хмельницького, сотника чигиринського полку реєстрових козаків, до езуїтського ліцею у Львові, та доведена до моменту, коли нелюдський сусід-лях розбив сімю й родинне життя Богдана Хмельницького й коли Хмельницький рішається шукати пімсти за свої особисті кривди, направляючи кривди ворогів супроти всього українського народу. Читач пізнає всі визначні діеві особи, що грали чільну ролю у великих переворотах тих часів, що остаточно змінили зовсім історію східньої Европи.

З портретом автора й передмовою.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляйте:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРЕСА І ЇЇ ЗАВДАННЯ.

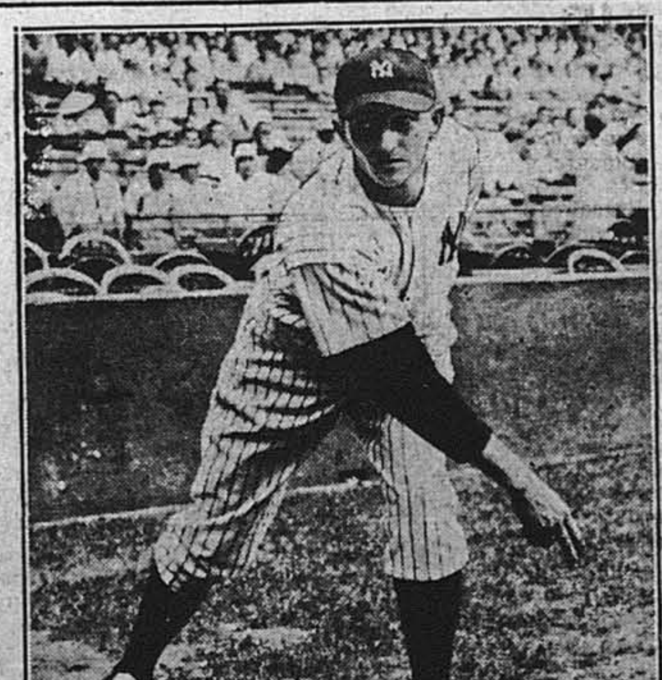
Наша преса побіч інформаційного завдання мусить сповняти ще й великий патріотичний обовязок — виховувати нарід. Вона, кажучи словами Франка, мусить бути тим пекарем, що пече хліб для щоденного вжитку. Вона є школою поза школою. Вона відграє ролю фактичного керівника національного духа. Тому мусить безнастанно піддержувати національні ідеали. Наша преса мусить підходити до всього з точки нашого інтересу й містити такий матеріял, який тому пособляє.

Преса стала осередком народнього організму, наче його серцем. В ній збігаються всі жилки нашого життя. Звідси випливає та свіжа чиста кров, що підсилює народній організм. Звідси пливуть тими жилками нові думки, нові пляни творчого організаційного життя.

До преси напливають звіти кращих і здібніших одиниць про наше життя. В тих звітах, що їм наша преса відступає багато місця, кипить народне життя, тут бачимо підсумки наших надбань, тут можемо похвалитися й поскаржитись не лише перед собою, а й перед світом.

Можна твердити, що ніде преса не сповняє такої важливої місії, як саме в нас. І нічия преса не є така відповідальна перед народом і історією, як наша. Бо від того, як і куди поведе преса нарід, залежати буде і наша майбутність. А далі велику, просто історичну ролю сповняє наша преса тим, що повільно, перетворює масу у націю. І мабуть ніде нема таких сердечних взаємин, як є у нас між нашим народом і тою горсткою працівників, що ведуть наші ґазети, що то вийшли самі з народу і жили між ним, знають його потреби й бажання й ідуть їм назустріч. Але годиться усім нам памятати на те, щоб люди, що дають громадянству своє знання, досвід і талант, що витискають своє тавро на духовий культурі нації — мали змогу бодай по людськи жити і гідно свою націю представляти. Цього вимагає наше загальне добро! Це повинні особливо запамятати собі ті громадяни, що радо читають свої газети, але ще радше їх критикують, не беручи під увагу ті страшні умовини, в яких вони виходять.

Михайло Шмігельський,
Клівленд, О.

ГЕРОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГРИ АМЕРИКИ.

Атлі Доналд, що цього року грає вперше в загально-краєвій грі („рукі") й доконує небувалих подвигів.

ALLENTOWN, PA., І ОКОЛИЦЯ!

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ

відбудуться

У НЕДІЛЮ, 30. ЛИПНЯ (JULY 30, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
803 N. FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.

Початок зборів у годині 1:30 пополудні.

На ці збори повинні прибути всі урядники й члени відділів У. Н. Союзу з Алентавн і околиць. На зборах буде присутній та буде реферувати в організаційних справах окружний організатор В. Загаєвич. Члени з кляси Т. повинні принести на збори свої ґрамоти. На зборах можуть бути приявні також і не-члени.

УЖЕ ВИЙШЛА
накладом
ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ
СЛАВНА ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА

МОЙСЕЙ

в англійськім перекладі
ВОЛОДИМИРА СЕМЕНИНИ
з передмовою Степана Шумейка
про життя й літературну діяльність
Івана Франка.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляйте в книгарні „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
261 Madison St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

ГОЛОВНИЙ РЕКОРД. СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ ФІНАНС. СЕКРЕТАР І КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
ОМАР Е. МАЛИЦЬКИЙ,
8214 Snow Road, Cleveland, Ohio
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
4041 W. Kamerling Ave., Chicago, Ill.
РОМАН СМУК,
1515 Esters Ave., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:
ТАРАС ШПІКУЛА,
1409 N. Lawler Ave. Chicago, Ill.
ІВАН ЛИСАК,
163 Myrtle Avenue, Irvington, N. J.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.
АНТІН ШУМЕЙКО,
1972 Ostwood Ter., Union, N. J.
ІЛЛЯ ГУЗАР,
532 E. 18th Street, New York City.
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ОНУФРІЙ ЗАПОТОЧНИЙ,
1446 Dorothy St., Scranton, Pa.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
5032 Larkins St., Detroit, Mich.
ІВАН ПИГУЛЯК,
143 Whittier Ave., Syracuse, N. Y.
ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
74 S. Tamaqua St., McAdoo, Pa.
СТЕФАНІЯ ПАЛИВОДА,
2444 W. 5th St., Cleveland, Ohio

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City, N. J. Telephone: Bergen 4-1016.

Викрут...

— Не можу тобі купити нової суконки, бо перш-за-все мушу заплатити вірителям...

— Ах так, в тебе вірителі перші, як жінка?

КОЛИХАННЯ ЖИТТЄВИХ ПРОЯВІВ ЛЮДИНИ

У природі та історії світу виступають двоякого роду процеси, — одні, що появляються та зникають чи ослабають у періодичних циклях, — і другі, що не повторяються, не вертаються до тої форми, в якій вони вже були, тільки розвиваються чимраз далі.

Прикладом перших є напр. астрономічні циклі (обороти і дороги планет, їх затьми), біольоґічні циклі (віддихання, обіг крови, травлення). До других зачисляємо такі явища як ріст кришталів, радіоактивність деяких первнів, життя та смерть живих орґанізмів тощо.

Явища природи, що виступають у періодичних циклях, можуть повторятися навіть у дуже великих відстанях часу, сотнями років чи тисячеліттями (оборот деяких небесних світил), або в коротких відступах часу.

Людина в часі 24 годин.

Один з таких цікавих періодичних циклів переживає у часі 24 годин нашої доби людина. Головну вагу для життя та праці людського орґанізму має тут зміна дня і ночі. Найновіші відкриття фізіольоґів виказали, що пізнання впливу дня і ночі на орґанізм людини має не тільки науково-теоретичне значіння, але також з цього явища виводить медицина важні практичні висновки. Недавно французький фізіольоґ Морар зібрав дотеперішні досліди на тему впливу черґування дня і ночі на фізіольоґічні чинності людського орґанізму. Згадані досліди виказали цікаву ріжницю у стані та праці ріжних орґанів людського тіла вдень та вночі; ті зміни періодично повторяються ціле життя.

Людина вночі.

Орґанізм людини поринає вночі у сон, вдень він проявляє свою повну активність. Ті зміни у праці ріжних фізіольоґічних процесів виступають зрештою незалежно від того, чи дана особа спить, чи ні. Уночі обнижується помітно температура тіла, зменшується живчик та звільнюється віддих. Подібно вночі обнижується тиск крови. Чим ближче дня, тим згадані фізіольоґічні чинности прибирають на силі; їх найбільша натуга випадає на 15. годину. Підчас дня орґанізм тратить багато більше життевої енрґії, вночіж заощаджує багато енерґії, що стає резервою на другий день.

Ріст тканок та орґанів.

Уночі ростуть тканки тіла та орґани інакше ніж удень. А. Баслер при помочі спеціяльної методи виказав, що ніґті виростають між 1.5 до 5.2 мікрона на годину (1 мікрон це тисячна частина міліметра). Максімум росту випадає вдень між 11—12 годиною і пополудні, — вночі ніґті ростуть значно повільніше. Подібно є і з волоссям; максімум їх росту (55 мікронів на годину) випадає на полудневі години.

Не інакше зміняється електричний опір нашої шкіри; ввечір він ослабає. Подібний вплив виказує зміна дня і ночі навіть на кров, що проявляється меншим числом червоних та білих тілець крови вночі.

Печінка вдень та вночі.

Дуже цікавий ритм відкрив Е. Форсґрен у праці великого орґану печінки. Підчас 24 годин він виказує то функції виділювання (жовч), то займається присвоюванням для орґанізму споживчих соків, що їх втягли стіни кишок із спожитої страви. Першу чинність виконує печінка вдень, виділюючи жовч, що спливає до кишок і травить там товщі. Зате ввечір та вночі у печінці нагромаджується багато цукру та білка з поживи людини, і печінка переробляє їх на соки, можливі для відживи та відбудови клітин орґанізму.

З повищим явищем є зв'язана також скількість цукру в крові, що особливо важне при лікуванні хворих на цукрицю (діябетиків). У їх крові найбільше цукру ранком, бо печінка має його запаси по нічній перерібці поживи.

Роди і пора дня.

Деяку періодичність можна помітити теж у пересічній порі родів. Відповідні обсервації виказали, що жінки частіше родять ніччю ніж удень. На основі статистики Кірхгоффа, уложеної на 10,000 випадках родів, видно, що максімум числа родів припадає між 20 год. і 3 вранці, а мінімум у часі між 9 і 14 годиною.

Сонце причиною?

Багато біольоґів звязують ті періодичні переміни в орґанізмі людини з астрономічними циклями, головно з оборотом землі довкола своєї осі і довкола сонця. Знаємо вже напевно, що сонце та його проміні, усякі переміни на його поверхні та нутрі, є причиною метеорольоґічного розладдя (змін клімату чи погоди). Тому не є виключене, що подібний могутній вплив має сонце у змінах життевого ритму живого орґанізму підчас доби.

Що цей вплив сонця діє непереможно, потверджують також обсервації над людьми, що провадять нічний спосіб життя, як нпр. нічні робітники, кельнери, сторожі, пекарі та ін., себто працюють уночі, а сплять удень. У них життеві прояви виказують подібні ритми життевих функцій як у нормальних людей. За цим таємничим впливом сонця промовлялоб і те, що европейці, які виїдуть в інші далекі закутки землі, застосовують життевий ритм свого орґанізму до місцевих умовин.

Причиною нерівности у життевих функціях орґанізму підчас дня і ночі є здається радше світло, бо досліди виказали, що температура людей, що там мешкають, має такий сам хід підчас доби, як в інших.

Світло та гормони.

Світло виказує також великий вплив на деякі залози, що витворюють в орґанізмі людини гормони, таємні хемічні субстанції, що дорогою подражнювання відповідних нервів впливають на працю орґанів нашого тіла. Прикладом такого впливу соняшного світла на орґанізм людини є підмозкова залоза, малий орґан величини горошинки, що знаходиться на підставі мізку. Він витворює спеціяльний гормон, що боронить орґанізм людини перед шкідливим впливом соняшних промінів, збільшуючи в шкірі скількість піґменту, охоронного барвника. Зате вночі ця залоза витворює більше іншого гормону, гіпофізини, що викликує корчі вагітного уразу („матиці") і тому вночі є частіше роди ніж удень.

На ослаблення більшого числа життевих процесів уночі має також вплив, як це стверджують дослідники, брак повної свідомости у часі сну; з тої причини багато змислових подражнень не доходить до мізку і не викликує реакції у формі посилення житевих процесів (як піднесення тиску крови, приспішення віддиху тощо).

Навіть біль має також свій ритм у часі доби. І так найсильніші болі зубів бувають коло 6 год. ввечір. Тому хірурґи і дентисти повинні переводити всякі операції зранку, а ввечір подавати сильніші давки ліків, що присмирюють біль, бо ввечір біль досягає найвищого ступня.

Заняття людини і максімум її праці повинно відбуватися (і відбувається переважно) у часі більшої справности орґанізму, бо виснажливі заняття у вечірніх та нічних годинах є, як бачимо, противні фізіольоґічному ритмові нашого тіла.

НАСЛІДНИК ДИКТАТОРА.

Роберт С. Маестрі, посадник міста Ню Орліенсу, один з визначніших провідників політичної машини покійного лузіянського диктатора Ґуї Лонґа, котра останніми часами має преріжні поважні клопоти, як, наприклад, скандал з фондами стейтового університету.

Війна і література.

В одному товаристві в Лондоні сидів раз славний шотляндський ґенерал Клерк і ґеніяльний актор Ґаррік, відомий із своїх креацій у Шекспірових песах. Ґенерал хотів зробити приємність артистові і почав з ним розмову про Шекспіра такими словами: „Правду кажучи, то симпатія анґлійського народу для того Шекспіра є тільки звичайною модою і тільки ви, як великий артист, вмієте ще щось добути з такого вульґарного автора". Ґаррік слухав і далі довгого викладу ґенерала у такому самому дусі, а на кінці сказав: „Ґенерале! Я мушу признатися до вини, що я часто говорив про війну. Даю вам слово чести, що від нині більше не буду!"

Приятелька.

— Не знає ще мене, а вже хоче зо мною одружитися.

— Погодися, заки тебе ще не пізнав.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.!
Сестрицтво Рожд. Пресв. Богородиці,
відділ 36. У. Н. Союзу
устроює
ПІКНІК
НА НОРТ ҐУДМАН
В НЕДІЛЮ, 30. ЛИПНЯ (JULY 30, 1939)
Маємо честь запросити вас, члени парохії, Братства, Товариства, Сестрицтва, до численної участи. Буде приґравати музика М. Юркова.
За добру забаву ручить — Комітет.

НЮАРК, Н. ДЖ.
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА
улаштовує
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 30. ЛИПНЯ (JULY 30, 1939)
В MONTGOMERY PARK,
123 MONTGOMERY AVENUE, IRVINGTON, N. J.
Комітет.

Увага! Рочестер!
ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІД. 367. У. Н. СОЮЗУ
влаштовує
ПІКНІК-ЗАБАВУ
В НЕДІЛЮ, 30. ЛИПНЯ (JULY 30, 1939)
НА „BUFFALO ROAD", — „ALSON PARK"
На цім пікніку будуть також ґрати наші хлопці в „бейз бол". Тому прохаємо ласкаво все громадянство прибути, де забавитеся і побачите популярну ґру.
За добру забаву ручить — Комітет.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE
Мілертон є приємний і леґкий до зажиття.
Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в конечності, а тоді заживається його або зараз перед нічним спочинком, або по встанню рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢ вистане майже на цілий місяць.
Спеціяльна Ювилейна Оферта
Ціни до 31. грудня 1939:

[ ]	1 Package Millerton	.75
[ ]	2 „ „	1.25
[ ]	3 „ „	1.75
[ ]	6 „ „	3.00

Ціни по 1. січня 1940:

[ ]	1 Package Millerton	1.00
[ ]	2 „ „	1.50
[ ]	3 „ „	2.00
[ ]	6 „ „	3.50

Питайте за зіллям Мілетон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Single package not sent COD. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ПО ДОРОЗІ НА СВІТОВУ ВИСТАВУ В НЮ ЙОРКУ не оминіть вступити на обід, вечеру або переночувати
У TANNERSVILLE INN
У TANNERSVILLE, PA.
У ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКИХ ГОРАХ ПОКОНО
при руті „босів" Ґрейгавнд і Марц.
Смашні страви домашнього зарення. — Виґідні комнати поденно або потижнево. — Приступні ціни.
Власник українець М. МАСЛЯК.
НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
?
Де зайти на добрі снідання і обіди
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ в НЮ ЙОРКУ
не забудьте загостити до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назв.:
„LUCKY OPEN KITCHEN"
33 THIRD AVE. (3), межи 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY
Там можна дістати по приступних цінах смачні старокраєві, як рівнож американські страви. Ми певні, що Вас задоволить, як цього певні ті сотки й сотки нюйорських українців і американців, котрі вже щодня заходять до нашої Реставрації.
За добрий харч і обслугу ручать
браття І. і А. ҐЕЛЕТИЙ.
Реставрація отворена ДЕНЬ І НІЧ

ВАЖНЕ ДЛЯ САМОТНИХ МУЖЧИН!
Хто з самотних українців шукає за виґідною кімнатою до мешкання в Ню Йорку, хай удається до українського „Бординґ Гавзу" під ч. 93½ Е. 1-ша вулиця в Ню Йорку, біля парку. Платня тижнево $2.00 і $2.50.
Василь Федик, власник.

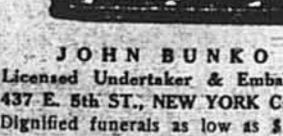
ВАЖНЕ ДЛЯ КРАВЦЯ
Бизнес є найліпша річ в добрі і злі часи. Купіть собі добре вироблений кравецький-кушнірський бизнес в добрім місці в стейті Ню Джерзі. Продається не дорого з причини слабости. При бизсені 4 кімнати, рент танний.
Тепер всі опішаться до бизнесу. Пишіть скоро: 173,3
УКРАЇНСЬКИЙ КРАВЕЦЬ,
c/o SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ЗАНЕДБАНІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
доводять до безпотрібного терпіння.
Аналіза крови, лучі „Екс", аналіза сечі, медична екзамінація ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ запевняють удачну діяґнозу.
Ревматичні стани, „Гей фівер", астма, клопоти відходової книжки, піхура, залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ.
DR. DERUHA
128 East 86th St., New York City.
Кожного дня від 10.—2. год. і від 4.—9. У неділі від 10.—2.
Осібна ждальня для жінок.

МИХАЙЛО КАНЮК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Модерна каплиця.
Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
Телефон: Armitage 4575
Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

(40)

Тарзан спустився по скалі вниз і, не надумуючись довго, подався через „поляну львів" у напрямку „золотої столиці". Ця поляна на хвилину викликала в Тарзані спомини недавно минулого: ось тут, з наказу жорстокої королевої Немони, він мусів зводити боротьбу з львами.

Та з цеї боротьби він вийшов переможцем. Одначе тепер королеви Немони не було, а на її місці правили містом його приятелі. „Певно, що вони зустрінуть мене по приятельськи", думав собі Тарзан. При вступі один з вояків пізнав його і радісно привитав: „Тарзан!" Інші теж радісно його зустріли.

Капітан, якого Тарзан добре знав, з приємністю попровадив його до палти нового короля. По дорзі капітан приговорював: „Я певний, що король Елекстар буде радий тебе побачити. Якби не ти, він не сидів би сьогодня на престолі золотої столиці". Звелівши йому заждати в почекальні, капітан удався до середини.

Та чомусь довго прийшлося ждати Тарзанові на відповідь короля. Нарешті капітан вийшов від короля. Та вже по його обличчі можна було пізнати, що щось не в порядку. З ним було двацять вояків. „Мені прикро, але я дістав приказ тебе арештувати", сказав капітан до Тарзана.